

Editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

představujeme Vám první číslo druhého ročníku časopisu Sociální pedagogika. Časopis vychází dvakrát ročně online v rámci webových stránek www.soced.cz. Jeho vydáním pokračuje náš záměr zavést nový recenzovaný časopis v oblasti humanitních věd zaměřený primárně na problematiku sociální pedagogiky, její empirický výzkum kvantitativních i kvalitativních dat, dále si klade za cíl mapovat širší i užší historii vzniku sociální pedagogiky v zahraničí i u nás, prezentovat celosvětově stěžejní témata, problémy a jejich řešení a konfrontovat je s podobnými tématy a ději na české a slovenské scéně, předkládat a kriticky komentovat výrazné pokusy o definici, obsahové ukotvení a profilaci sociální pedagogiky jako studijního a výzkumného oboru ve světě i u nás a konečně pravidelně seznamovat své čtenáře s pro obor významnými publikacemi (staršími i novějšími) české, slovenské i zahraniční provenience.

Nyní již k současnému vydání. V úvodní rubrice pod názvem *Jak dál v Sociální pedagogice* představujeme podrobnější pohled na redakční politiku časopisu a budoucí profilaci jednotlivých čísel. Dále v současném čísle představujeme šest studií, které prošly procesem recenzního řízení. V prvním příspěvku s názvem *Súčasná postmoderná rodina a vnútorodinná deľba práce* nás autorka Eleonóra Mendelová seznamuje s charakteristiky současné postmoderní rodiny, jakožto východiska pro analýzu současného stavu vnitro rodinné dělby práce. Na základě empirických zjištění autorka poukazuje na podíl participace mužů a žen na každodenních pracích v domácnosti a na péči o děti. Cílem studie byla analýza názorů a očekávání v oblasti rodičovských rolí a zjištění, zdali v současných rodinách existují vyrovnané partnerské vztahy v domácnosti, nebo zdali jde o pokračování v rodově specifické dělbě práce.

Druhá studie *Problémové správanie žiakov a úloha sociálneho pedagóga v reflexii učiteľov* autorky Vladimíry Zemančíkové přináší výsledky výzkumu realizovaného mezi učiteli základních a středních škol na Slovensku, jehož předmětem bylo problémové chování žáků. Mimo jiné bylo zjištěno, zda míra výskytu problémového chování žáků závisí na typu školy, ve které učitelé působí. Dle výsledků lze také říci, že učitelé spojují činnost sociálního pedagoga ve škole především s problémovým chováním žáků.

V další studii *Proces socializácie a výchova v škole* se autor Peter Ondrejko zabývá teorií socializace ve škole, která podle autora musí vysvětlit, jak se spojuje reprodukce společenského systému s vývinem osobnosti jednotlivce a současně musí vysvětlit, jak může společně fungovat kritický vývin subjektu a společenské změny. Autor si dále klade otázky způsobu utváření identity žáků v rámci procesu výchovy a vzdělávání.

Fenoménem rodinného táboření a jeho edukativním potenciálem v rámci mezigeneračního učení se ve studii *Rodinné táboření: prípadová studie potenciálu osobnostního rozvoje* zabývá kolektiv autorů Ivo Jirásek, Donald N. Roberson, Jr. a Miroslava Jirásková. Příspěvek nás seznamuje s tradicí rodinného táboření na českém území a v kontextu proměn podob současného rodinného uspořádání poukazuje na specifickou společnost Veteran Green. Případová studie využívající sekvenční kombinovaný design empirického šetření a dokládá, že hlavní dimenze prožívání při rodinném táboření je možné vnímat ve fenoménech rodiny, komunity, přírody a spirituality. V další studii *Cesta k závislosti a zpět* přináší autor Martin Stanoev vybraná zjištění výzkumu drogových kariér zaměřeného na sociální konsekvence. Hlavní a klíčovou metodu sběru dat představují hloubkové rozhovory se scénářem a s využitím analytických postupů případové studie. Vybraná zjištění se zaměřují na klima spojené s užíváním nealkoholových drog ve škole a třídním kolektivu, všimají si jednoho překvapivého motivu pro drogové experimenty a analyzují moment bilance jako příležitost.

pro intervence pomáhajících profesí Autor se snaží zasadit závěry do širších sociokulturních souvislostí a reflektovat dobový kontext utváření identity v adolescenci a zodpovědět otázku normality/deviace ve vztahu k užívání nelegálních drog.

Na zásadní změny v oblasti ústavní péče pro děti do tří let věku spojené s novelizací zákona o sociálně-právní ochraně dětí a zákona o rodině ve studii *Názory studentů vybraných pomáhajících profesí na rušení ústavních zařízení pro děti do tří let věku v kontextu současných změn* reagují autorky Soňa Vávrová, Dana Musilová a Renata Polepilová. Prostřednictvím kvantitativní výzkumné strategie za využití techniky dotazníku autorky zjišťovaly názory studentů (sociální pedagogiky a zdravotnických nelékařských oborů) na rušení kojeneckých ústavů a dětských domovů pro děti do tří let. Zajímavým zjištěním byl podíl dotázaných studentů jednoznačně schvalující zrušení těchto ústavních zařízení. Rozdíly byly zjišťovány rovněž dle studovaného oboru, které mohou signalizovat obsahové diference ve studijních plánech.

Rubriku *Okno do světa* zastoupila zahraniční autorka Bozhidara Kriviradeva z Bulharska. Příspěvek prezentuje vývoj péče o děti, jež byly ponechány bez rodičů nebo bez rodičovské péče v Bulharské republice. Autorka se snaží odpovědět na kladené otázky: Co může stát udělat pro snížení vysokého počtu dětí, které byly opuštěny hned po narození, nebo později během života? Jaké kroky může učinit k tomu, aby dokázal efektivně chránit zájmy dítěte a zvýšil se podíl výchovy dětí jejich biologickými rodiči?

Další část je věnována medailonu Lenky Remsové, na který navazuje rozhovor, který s ní vedl Radim Šíp. Dr. Remsová působí jako odborná asistentka na Katedře sociální pedagogiky PdF MU v Brně. Rozhovor čtenáři přiblížil oblast dramatické výchovy, především metodu divadla utlačovaných, jež mimo jiné najde své uplatnění při práci se sociálně znevýhodněnými skupinami.

Recenzi knihy *Sociální exkluze v multikulturních společnostech: Komparace současné situace v České republice a v Mexiku* přináší autorka Zlatica Dorková a s recenzí časopisu *GYMNASION, časopis pro zážitkovou pedagogiku* nás seznamuje Veronika Nýdrlová. Zprávu z mezinárodní konference pořádané na počest významného životního jubilea prof. PhDr. Blahoslava Krause představuje Václav Bělík. Informace o sjezdu polských sociálních pedagogů s názvem *Sociální pedagogika ve službě člověku a hodnot XXI. století* přináší Dana Knotová a o prvním z plánovaných setkání na téma podpory řešení problematiky hazardního hraní v České republice dále informuje Ivan Kováčik.

Na závěr si dovoluujeme poděkovat všem členům redakční rady, autorům a především recenzentům za projevenou spolupráci na budování nového prestižního odborného časopisu. Poděkování za spolupráci na recenzním řízení prvního čísla druhého ročníku časopisu jmenovitě od redakce přijímá Lenka Čablová, Denisa Denglerová, Peter Gavora, Lenka Gulová, Jakub Hladík, Karla Hrbáčková, Zuzana Hrnčířková, Štefan Chudý, Jana Jurčíková, Vladimír Jůva, Jan Kalenda, Jiří Kučírek, Jan Mareš, Peter Ondrejko, Hana Pazlarová, Jiří Prokop, Adriana Sychrová a Lenka Šťastná. Dále děkujeme jazykovým korektorkám a všem dalším, již se na tomto čísle podíleli. Jedině poctivá a detailní práce může pomoci k tomu, aby se Časopis stal kvalitní odbornou základnou, jakou si Sociální pedagogika jistě zaslouží.

Jitka Jakešová, Radim Šíp